ՆՈՒՄԷՐՈ 1560

1882 ՕԳՈՍՏՈՍ 14 ՇԱԲԱԹ

ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԷՆԼ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՑԱԹԼԱՐԸ

Մէջիտիէ 20 դուրուշտան

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՃԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 180 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 90 »
Իւչ այլըգ . . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՃԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճակլար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . . . 220 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 110 »

20 Բարա

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖԷՐԻ

ՄԷԿԱՏՏԷ ԲԱԼԻՓՓԻՈՅԼԷ ԻԼԱՆԻՆԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻԹԷ

ՎԷ ՍԱԻԻԼԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵՎ ՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆՆԱԹ ԳԻՑԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ Շիւնի սահիֆէյէ 5 ղրշ
Վեւնիւ սահիֆէյէ . . . 2 »
ԻԼԱԹԱՐ. Պանգա, Շերքէթ վէ ուրուրա սարրաֆիյէյէ պրա.
2 վէ Շիւնիւ սահիֆէյէրէ . 6 ղրշ
Վեւնիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Զեյատէ մնատէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր։
Մէվատտը նաֆիսյա տալիր պէնտէր մէճմանէն գապալ օլունաճակ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճակ։

20 Բարա

Իտարէխանէսի վէ մաթպասասը, Սթամպօլոյ Պապը Ալի ճաուտէսինիտ էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօշէսինիտ հաուէրօշ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանըն ուսուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեֆֆէյի մէվատտ հազգրնտա. Միւտիրի դազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլու նոճաղը կիպի, քեֆֆէյի մէքեաթիպին տախի անը նամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէ։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՆ

ՄԸՍԸՐ

Ազբնան սոն խապէրլէրէ կէօրէ, բէհչէնպիհ կիւնիւ Լօնտրատա պիր շայիա զուհուր իտէրէք, կէօյա Ինկիլիզլէրին Թել-էլ-Քէպիրի զապթ իթթիքլէրի վէ Արապէնին սաքէրինտէն 2000 քիշի էսիր Թութուգլարը սէյլէնմիշ իսէ տէ, պու շայիա մուախէրէն Թէքիպ օլունմուշ տըր։

—

Մուդավէլէյի սաքէրիյէի մալիմէ հագգընտա Վէֆէր կազէթասը պէրվէճէտը սթի մալիմաթ վերիյօր։

«Պաղը ռիվայէթէ կէօրէ, մուդավէլէյի սաքէրիյէ խուսուսընտա եէնիտէն պիր իբի միշքիլաթ Թէքվիվիւն իթթիշ տիր։ Տիկէր ռիվայաթ իսէ, միշքիլաթը մէզգիրէրէնին բէք հիքմի շէյլէր օլմայըգ, մուդավէլէյէ վաղը իմնա օլունմագ իւզրէ օլտուղու եօլունտա տըր։

«Տէվլէթլու Սաիտ վէ Ասիմ բաշալար հաղարաթը Թարաֆընտան տերմէյան օլունան չէբաթը ճէտիտէ միյանընտա, սաքիրը Շահանէնին խաքէնտէրիյէյէ չէդմասը մատտէսի տախի վար իմիշ։

«Տիւնքի կիւն Ինկիլթէրրա սէֆարէթխանէսինտէ պաղչէ զիեափէթի օլորը մալիմ օլուպ, փագաթ խարիճիյէ նազըրը Սաիտ բաշա հաղրէթլէրի պիր ազ էրքէն կիտէրէք սէֆիր հաղրէթլէրի իլէ միւքալէմէտէ պուլունմուշլար տըր։

«Արապի բաշա հագգընտա նէշր օլունաճակ պէճանմամէ խուսուսունտա տախի էլան պաղը մերթէպէ միւպայէնէթը էֆքեար մէվճուտ օլտուղու պաղը զէվաթը մերվիյաթընտան տըր։

«Զալիպա Արապի բաշանըն ասի իլան օլընմասընա պէտէլ՝ թէրքը սիլահ իտէրէք խրտիվ հաղրէթլէրինէ արդը ինգլյատա թթմէսի թէքլիֆ օլընմագ սուրէթի Սաիտ վէ Ասիմ բաշալար հաղարաթընըն ճիմլէի թէքլիֆաթլարընտան իմիշ։

«Իշիտիրմէյինէ նէզարէն, թէքլիֆաթը մէզպուրէ գապալ օլունտըը հալտէ հէման մուդավէլէյէ վաղը իմնա իթթիմէյէ միւհէյյա օլտրգլարընը միշարիլէյհիմա հաղարաթը պէյան պույուրմուշլար տըր։

«Ինկիլթէրրա սէֆիրի հաղրէթլէրի՝ թէքլիֆաթը ճէտիտէի մէզպուրէյի Ինկիլթէրրա խարիճիյէ նէզարէթինէ պիլտիրմէյէ մէճպուր օլաճակլարընը ճէվապէն տէօյլէմիշլէր տիր։»

—

Ամէրիքէ-Բէրէ կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, Պապը Ալի թարաֆընտան թէքլիֆ իտիլէն սաքէրի մուդավէլէնմէ լայէհասը՝ աթիտէքի տէօրթ նօգթայը հավի տիր։

1. Օսմանը օրտուսը՝ պինէկիա քէնտի իգթիտարը նիսպէթինտէ վէ էճնէզոլի մուավէնէթի օլմագսըզըն Մըսըրտա ասայիշին խատէսինէ չալըշաճակ տըր։

2. Ինկիլիզ սաքէրի՝ Օսմանը սաքէրինին մուամէլաթընա իշթիրաք իթմէքսիզին, չմնիքի մէվգիլէրինի մուհաֆաղա իտէֆէքլէր տիր։

3. Օսմանը օրտուսը՝ խաքէնտէրիյէյի էսասը հարէքէթ իթթիխաղ իտէճէք տիր։

4. Ինկիլիզ վէ Օսմանը սաքիրի՝ Մըսըրտա ասայիշ իտամ օլունընճա տէրհալ կէրի չէքիլէճէքլէր տիր։

Լօրա Տըֆրին՝ պու լայէհայը գապալ իթմէմիշ վէ ծնուն եէրինէ տիկէր պիր լայէհա թագտիմ իթմիշ տիր քի, մէզգիւր լայէհանըն իւչիւնճիւ պէնտիտտէ չէօյլէ եաղըը իմիշ. Օսմանը սաքիրի՝ Ինկիլիզ պաղ գօմանտանընտան էվվլճէ էմմ ալտագսըղըն հիչ պիր մուամէլէյէ թէչէպսիւս իթմէյէճէքլէր տիր. վէ մուամէլէյհ գօմանտան Օսմանը գօմանտանընընն բլանըրընը թէտգիգ վէ թաստիգ իտէճէք տիր։ Բէգա լօրա Տըֆրինին մէզգիւր լայէհատա տէրճ իթտիկի գինճի պէնտի ահգեատմընճա, Օսմանը գօլ օրտուսը երքեանը հարպիյէի ումումիյէսինէ Ինկիլիզ գաղթանը պիրլէյէճէք տիր։ Եինէ լայէհայի մէզգիւրէնին ցինճի պէնտի մուճիպինճէ, մէմլէքէթին ասսիյշի իատէ օլունտուգտան սոնրա Մըսրը արագիսինին թախլիսէսի մէսէլէսի պիր մուգավէլէի մախսուսէ իլէ թպին ու թաարիհ օլունաճակ տըր։

—

Էտէբէսին պէյանընա կէօրէ, խարճիյէ նազրը բաշա հաղրէթլէրի էվվէլէի կիւն թարաֆիայա պիլ ազիմէ Ինկիլիզ սէֆիրի լօրա Տիւֆրին իլէ միւլագաթի իթմիշ տիր։

Մէզգիւր միւլագաթատա, սէիս վէ ամէլէ մագամընտա Մըսըրտա Ինկիլիզ օրտուսու լէվազիմ մէմուրլարը խըրմէթինտէ պուլունմագ իւզրէ քիրա իլէ թութուլան ատէմէրին թէվգիֆլէրինէ տաիր կէչէն կիւն Ինկիլիզ սէֆարէթի թարաֆընտան վէրիլէն թագրիր իւզէրինէ միւքալէմէ ճէրէեան կյէմիշ տիր։

Գաթրրարա տաիր օլան միշքիլաթ թէսվիյէ օլունմուշ իսէ տէ, գաթրրճրլարա վէ սէմէրլէրէ տաիր օլան միշքիլաթ հէնուզ թէսվիյէ օլունմամըշ տըր։

—

Պու կիւնքի վէֆէրն իճմալը Ահվալ նամ պէնտը մախսուսընտա օգունմուշ տըր։

«Մըսըրտան ալընան խապէրլէր եէքթիկէրինէ զրտա վէ թէնագուզտան խալի օլմայըգ, տիւրիսթ պիր խապէր եօգ տէնիլսէ ճաիշ տիր։

«Մըսըրա կիտէն եէնի Ինկիլիզ գօմանտանը՝ Արապի բաշա օրտուսընըն ահվալը ֆէնինկիի սաքէրիյէսինի թահգիգ իչիւն մէզգիւր օրտուսընը զապթանընտան պիր իբի զաթ ճէլպ իթմէյէ չօգ ուղրաշմըշ իսէ տէ, հիչ պիր Արապ վէ էճնէպի զապիթին՝ ճահսուալըգ վէ խըյանէթ իրթիքաապ իթմէտիյինի կէօրիւնճէ միթէաճճիւպ օլմուշ տըր։

«Սիւվէյշէտի Ինկիլիզ սաքէրի պէյինտտէ բէք չօգ խասթէլիք մէվճուտ օլուպ, եէվմի.քիւլեյէթ իւզրէ վէֆիյաթ վուգու պուլաղը ախպարը մախսուսէտէն տիր։

«Արապի բաշա քէնտի մայէթը մախսուսէսինէ 25000 սաքէր իլէ 60 թօր ալմըշ վէ սաիր դուվվէթ-լէրինի էհլ վէ վիգթէտիր զապթիէր գօմանտասընա վէրմիշ տիր։

«Ագշամա սապահա շիատէթի ուլը մուհարեպէ վուգու պուլաճաղը միւդթէզամի հալտէն խաթիտալէն թախմին գելընը։»

—

Մըսըրտա վուգուաթը գաթիյէ հաղրընանմագտա տըր։ Սըր Կարնէթ Ուըլսի՝ Արապի իլէ չարբըշմագ իւզրէ օլուպ պիր մուհարեպէնին վուգուի մուհազդագ տըր։

Արապի՝ գաւվէի սաքէրիյէսինի Զակազիկ իլէ Թել-էլ-Քեպիրտէ պիրի.քտրմիշ տիր։ Կէօրիւնիւշտէ բաշի մէրգուտ՝ Թել-էլ-Քեպիրի թահ.քիմ ու թագվիյէ իթմիշ օլուպ, մէզգիի մէզքիւրը 25000 նէֆէր վէ 60 թօփ իլէ միւսաֆատա իթմէքտէ տիր։

Զանն օլունտրընա կէօրէ, Սըր Կարնէթ Ուըլսի՝ Թել-էլ-Քեպիրի մուհասրէ իթմէյի ժէնէրալ կրահամա պրագրպ, քէնտիսի տոզրուճա Գահիրէ իւզէրինէ եիւրիյէճէք տիր։ Խարիթայա ամթը նազար օլունտրգտա, անիտէ պու խապէրին խայաաթ նէվինտէն օլաբրը գօլայնա անլաշրը։

Ինկիլիզ սաքիրը սէֆէրիյէսինին մըդտարը մէվճուտը՝ իտարէ մէմուրիյնի տէ տախիլ օլարագ, 30000 նէֆէրէ պալիզ օլմագտա օլուպ, սաքիրը մէրգումէտէն՝ իչէ եարամայանլարը իլէ, Սիւէյիշ, Խանիգիա, Բօրսատա վէ խաքէնտէրիյէտէ պրագրան սաքիրը մուհաֆըզա թարհ օլունտրգտա, Սըր Կարնէթ Ուըլսինին անճագ 20000 ճէնքճիի գալը։ Հաթթա պու գատար սաքէրէ մալիք օլմագ իչիւն Սըր Կարնէթ Ուըլսի՝ Համինին ֆրգասընա պէ.գէճմէյէ մէճպուր տըր։ Չինքի թէէմինէն պէյան օլընտրընա կէօրէ, Մ. Համի իսքէնտէրիյէտէ պիր մուդտար սաքիրը մուհաֆըզա պրագարագ, կիտիպ Ինկիլիզ օրտուսընին գըսմի քիւլիսինէ պիրլէշմէք իչիւն էմր ալմըշ տըր։

Պու հալտէ Սըր Կարնէթ Ուըլսինին՝ պիր մըդտար սաքէր իլէ Թել-էլ-Քեպիր օրտուկեահրնը մուհասէրէ իտուպ, տիկէր թաբաֆատան Գահիրէ իւզէրինէ եիւրիմէք մուխթարարնա կիրիշմէսի միմքինսիզ տէյիլսէ պիլէ, բէք կիւճ տիր։ Միւշարէլէյհ Սըր Կարնէթ Ուըլսինին պու մուամէլէսի զարիպ պիր քիսթախըը միպէյյին պիր մանօվրա օլուպ, եկեր պունտան ճիզի պիր մուվաֆֆագէյէթսիզլիք հուսուլէ կէլսէ, Ինկիլիզ օրտուսընին հալի բէք ֆէնա սուրէթտէ պօզուլապիլիր։

Սըր Կարնէթ Ուըլսի՝ Գահիրէյէ կիթմէք իւզրէ Խամիլիա գանալը պէյունտաքի եօլատան պաշգա հիչ պիր եօլ իթթիխաղ իտէմէզ Պու եօլ Թել-էլ-Քեպիրտէ Արապինին ասաքիրի թարաֆընտան սէտտ օլունմուշ օլուպ, Զակազիկ՝ թարիգը մէզգիրը իքինճի խաթթը միւտաֆասընը թէշքիլ իթմէքտէ տիր։ Արապինին խթիհ.քեամիրը թագվիյէ իթմիշ օլտուղու օրտուկեահը սըգշարրրընմայընճա, Ինկիլիզլերգահիրէ իւզէրինէ եիւրիւմէյի ֆիքիրլերինտէն պիրլէ կէչիրմէմէզլեր։ Ինկիլիզլեր՝ Թել-էլ-Քեպիրտէ կէօզէտիճի պիր ֆրգա սաքէր պրագրպ, Գահիրէ իւզէրինէ ճէսուրանէ սուրէթտէ եիւրիյէպ, Արապինին տաքէրիլէ պիր մուհարեպէյէ թութուշմադ թէճրիպէսինտէ պուլունսալար պիլէ, Նիլ նէհրինին սաղ դէյրընտան կէչտիքլէրինտէ պէցիլ.քէ թէհլիքէլէրէ տիւշար օլաճակլար տըր։

ԺԷՆԷՐԱԼ կրահամ՝ Թել-էլ-Քեպիրտէ պուլունան Արապի սաքէրինէ մուդապէլէ իթմէք վաղիֆէսինի տէրէօհտէ իթմիշ իսէ տէ, էօյլէ պիր լիվա իլէ, պիր ֆրգա իլէ Արապինին հարէքեաթի հուրրիյէթ.քեարանէսինի մէն իչէնէր գապիը իմքեան տէյիտիր։ Արապի՝ միմքին մերթէպէ սիւրաթլա Ինկիլիզլերէ եէթիշմէյէ վէ եա անլէրին իւզէրինէ եանատան հիւճում իթմէյէ միւգթէտիր օլաճակ տըր։

Տիկէր պիր եօլ տախի վար տըր քի, մէգքիւր եօլատանընի իզ օրտուսը՝ Թել-էլ-Քեպիր իլէ Զակազիկ մէզգիլէրինէ օղրամագսըզին տօղրուտան տօղրայա Գահիրէյէ կիտէպիլիր։ Պու եօլ՝ Գահիրէտէն Մէնքէյէ կիտէն չէօլտէն վէ Ա՞օգամեան իլէ Աթագա տաղլարը պօյընտան կիտէր։ Ֆագամի պու եէրին բէք չօգ միշքիլթը օլտուղու կիպի, մահալը մէգքիւրատ պիր օրտույա ըղրմի օլան հիչպիր շէյ տախի պուլունմամագտա տըր։ (Մնացեալը)

(Տէպէր Մըսըր հավարլարը իչէնտ 3ինճի սահիֆէյէ ֆիրճանտան օլընա.)

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւն եաղտրզըմըզ վէճճ իլէ, տիւնքի կիւն թարապիտատա Ինկիլթէրրա սէֆարէթինտէ պիր պաղչէ զիյաֆէթի քէշլատ օլունմուշ տըր։

Իշպու զիյաֆէթատ պիլճիւմէ սէֆիրլէր հաղրը պուլունմադըրը կիպի, մէմուրիյնը տէվլէթը Օսմանիյէտէն խարճիյէ վէ Եվգաֆ նազրրըրը բաշալար հաղարաթը, Սէրիէր, Շէհր էմինի Մազհար, Ահմէտ ճէլալ բաշալար, վէ մուհաճիրլին գօմիսիօնու բէիսի Բիրտ պէյ էֆէնտի հաղարաթը, խարիճիյէ նէզարէթի մէմուրիյնինէն Նաում էֆ. հաղրը պուլունմուշլար տըր։ Զէվաթը միշարիլէյհիմտէն մատտա, Պաղը Ալի բիճարընան վէ եավէրանը հաղրէթը Շէհրիյարիատն տախի նիճէ զէվաթ մէվճուտ պուլունմուշլար տըր։

Պաղ վէքիլ Սաիտ բաշա հաղրէթլէրի՝ պիր ազ նամիրամ օլտուգլարը հասէպլիլ, իշպու զիյաֆէթատ հաղրը պուլունմամըշլար տըր։

—Մուհարեպէի ախիրէտ էսիր խուլիպ Ռուսիայա կէօնտէրիլմիշ վէ էլան օրտատա գալմըշ օլան Օսմանը էսիրլէրինին գուրթարըլմասը իչին կէրէք խարիճիյէ նէզարէթինտէ վէ կէրէք ռէթէրսպուրկ Օսմանը սէֆարէթինտէ պունտան ագտէմ օլընան թէչէպսիւս իւզէրինէ, Ռուսիա տէվլէթի՝ մէմլէքէթին էօթէսինտէ պէրիսինտէ գալմըշ օլան էսիրլէրին թահգիգը տէվամլարինէ կիրիշէրէք, ճինայէթլէ իթհամ՝ օլընտրգտը ճիհէթլէ շիմնիյէտէ.ք Ռուսիատա գալմըշ օլան 4 նէֆէրի գարիպէն իատէ իտէճէյինի վէ սաիր էսիրլէրին տախի եագընտա իատէ օլընաճաղընը ռէթէրսպուրկ Օսմանը սէֆարէթին

ԼԷՕՐԴ ԷՖԸՆՏԻՆԻՆ ՌԱՓՕՐԹՕՍՈՒ

Ինկիլիզ կազէթալարը՝ Տէրվիշ բաշա հազրէթլէրի իլէ պէրապէր Մըսըրա ազիմէթ իթմիշ օլան Լէսկա էֆէնտի հազրէթլէրինին պա իրատէի Շահանէ Թիւրքճէ գալէմէ ալտըը պիր րաբօրթօյու նէշր իթմէքտէ օլտուգլարընտան, մէզքիւր րաբօրթօյու պէր վէճհը աթի թէրճէմէ իտէրիզ։

Արապի՝ կէչէն սէնէ միրալայ օլուպ, Մըսըր իտարէսինին միւխթէլիֆ շիւպէլէրինտէ պիր չօգ էճնէպի վէ խուսուսի իլէ Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ մէմուրին գուլլանըլարագ պունլարըն սըրֆ խասայի պիր խըտմէթտէն տօլայը խուքուք եուքուք մաաշլար ալտըգլարընա միւնֆէիլ օլուր։ Մէմուրինը մէրգումէ՝ կէրէք մէնսուպ օլտուգլարը գօնսօլօսլար վէ կէրէք գօնթրօլ մէմուրլարը թարաֆընտան իլթիզամ օլընտըգլարընտան, մէսալիհը ամմէ իւզէրինէ խայըլտան խալը պիր թէէսիր բէյտա իթմիշլէր իտի։

Արապի պու հալտէն միւթէէսսիր օլարագ, թէաշշիւտաթը տուէլիյէնին իճրասընտա հիչ պիր մէտար օլմայաճաղ պէօյլէ պիր նիզամըը հալէ խըտիվին նիհայէթ վէրէճէկի իհթիմալէ, քէնտի քէնտինէ պիր ֆըրգա թէշքիլ իթմէյէ գարար վէրտի։ Պու սուրէթլէ Արապի Մըսըր իլէ օլան մուգավէլէյի իչին նէ տէրէճէ հիւրմէթ ու րիայէթի օլտըգընը իպրազ իթմէքտէ իտի։

Օ զէման հարպիյէ նազըրը պուլունան Չէրքէզ Օսման Ըֆքի՝ Արապիյի իլէ անըն կիպի միրալայ պուլունան Աթիլ էլ Միւթալ վէ Ալի Ֆէհմի նամ իքի աճիպալայըը հապս իթտիրտի։ Պունլարըն այնի թէվգիֆ օլունտուգլարը կիւն իքի ալայ ասքէր քէնտի միրալայլարընըն թախլիյէի սէպիլինի թալէպ իթմէք նիյէթիյլէ հարպիյէ նազըրընըն իգամէթկեահընա տօղրու կիթմիշլէր։

Իշթէ պու վագաա իւզէրինէ, Արապի թէքմիլ օրտունըն էմնիյէթինի ճէլպ իտիպ, պիր գաչ այ սօնրա սա քէնտի ալայը իլէ Աապտին սէրայընը գուշաթտը, վէ գօմանտէր Ալի Նիզամի բաշա իլէ Ալի Ֆուատ պէյ վասըթասըյլա մէճլիսը նիւաբըն ազա ու ճէմինի վէ հէյէթի նուզզարըն թէպտիլինի թալէպ իթտի։ Խըտիվ պու թալէպէ մուվաֆագաթ իթմիւ, մէճլիսը նիւաբ իճթիմա իթտի վէ հէյէթի նուզզար թախմին էտիլտէն թէշէքքիւլ էյլէտի։ Արապի հարպիյէ վէ պահրիյէ նազըրը մէմուրիյէթիյլէ մագամը իգթիսար կէչմիշ, Խըտիվ իլէ մուամէլէյի սարաֆնտաքի խեթիլաֆաթ խիթամ պուլտը։ Մէճլիս Նիւաբ՝ Մըսըր պիւտճէսինէ տաիր օլարագ հէյէթը ճէտիտէի նուզզարըն թանզիմ իթտիյի լայիհալարըն թէտգիգինէ կիրիշտի։

Օ զէման մէճլիսը նիւաբըն՝ գօնթրօլ մէմուրլարընըն ուսուլ ու մէսալիհինէ միւտախէլէ իթմէք միւրատընտա պուլունտուղունտա տախի պիր շայիա զուհուր իթմիշ իտի, պիննէէն մէճլիսը նիւաբ թարաֆընտան նէշր օլունան պիր պէյաննամէ շայիաի մէզքիւրէյի թէքզիպ իթտի։

Արապի՝ հարպիյէ նէզարէթինէ միւթէալլիգ իշլէր իչին Սուտանա պիր գաչ Չէրքէզ կէօնտէրմէք արզուսունտա պուլունմուշ իսէ տէ, պունլարըն իթտիհաթ իթմէքլիյի Արապիյէ խիթապէն պիր խըթթա գալէմէ ալտարագ իւզրէ 20 գատար Չէրքէզ ազասը իճթիմա իթտիլէր։ Լաքին Արապի՝ պունլար քէնտի հայաթը ալէյհինէ պիր ֆէսատ գուրուլտուղու զաննը իլէ մուամէլէյիւ մի թէվգիֆ վէ հապս իթտիրտի։

Պիր սիւվարի հայ թէշքիլ օլունարագ մուամէլէյի հիւքմ Չէրքէզլէր Սուտանա նէֆիյէ հիւքմ օլունտըլար։ Պու հիւքմ խըտիվին թաստիգինէ արզ օլունտուգտա, խըտիվ թախֆիֆը ճէզա արզուսընտա պուլունտուղընտան, Արապի իլէ հէյէթը նուզզար մուխալէֆէթ իտիպ, պունտան հէյէթը նուզզար իլէ խըտիվ արասընտա միւնաաքաշա բէք զիյատէ քեսպի շիտտէթ իթտի։ Նիհայէթ խըտիվ աւի ղալէթտանը Տէրսաատէթէ նէֆի էյլէտի։

Իշթէ հիչ պիր ճէնէմմէթի վէ ճէհէթը խալիշէյէսի օլմայան պու մասալէտէն տօլայը Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսա՝ տօնանմալարընը իսքէնտէրիյէյէ կէօնտէրմիշլէր, հիւքիւմէթը Սէնիյէ իշպու տօնանմա սէվքինին անճագ ազըմալըլ նէթիճէ վէրէճէյինէ տաիր պէյան իթտիյի իսէ տէ, Դաբա տէվլէթլէրինէ թէֆհիմ էյլէտի իսէ տէ, պիւթիւն պու մուամէլէթը մէչբուրանէ սէվքէյլէմիշ գալտը։ Պունուն իւզէրինէ Շահանէ խըտիվ իլէ հէյէթը նուզզար արասընտա պիր իթիլաֆ հուսուլ պուլմատը, վէ խըտիվ պիր գաչ կիւն իչին Աապտին սէրայընը թէրք իլէ Ռամլէ սէրայընա կէչտի, վէ պունտան Արապի բաշա ասքէրլէրինին ...

Արապի՝ խըտիվին Ռամլէ սէրայընտա պուլունմասը պահանէսիյլէ պիր խըտիվի ...

Հէյէթը նուզզար քէնտի ալէյհինէ ...

Շահանէ խըտիվ իլէ ... [illegible]

Նիհայէթ, Օսմանլը գօմիսէրլէրի վէ հէյէթը նուզզար՝ ճէրէյան իտէն իշլէրէ տաիր ... Արապի բաշա՝ քէնտի հիւքիւմէթի ... Դէրվիշ բաշա ...

Հէյէթը նուզզար բէհիւր՝ քէնտի թէսթիքիւթ ... Շահանէ ...

Թէվլիք հէյէթը նուզզար ...

Թէմամը իլէ պիր աֆվը ումումի իլան գալմադը...

Հէր նէ գատար մուհաֆազաի ասայիշը ումումի իչին թէտապիրը լազըմէ իթթիխազ օլունուպ, Արապի տախի էվամիրը Շահանէ վէ Խըտիվիյէ իմթիսալէն հազըր օլտուղունու պէյան իթմիշ իսէ տէ, Մըսըրտա մուգիմ էճանիպ՝ մէմլէքէթէ թէրք իթմիշլէր իտի։ Գօնսօլօսլար՝ Խըտիվ իլէ հէյէթը նուզզարըն պազը ասայիշ իչին թէմինաթ իթմիշլէր իտի։

Շիմտի Խըտիվ իլէ հէյէթը նուզզարըն խատէի ասայիշէ տաիր պիրլիք հէյէթը նուզզար ... հասըլ օլմուշ իսէ տէ, Շահանէ ... Արապի ...

Հէր չէյ խիթամ պուլուպ ...

պիր թալէպ մուվաֆագաթ ... մէմուրիյէթէ սօրուլմագտա ...

Փոնտոն իւզէրինէ ամիրալ՝ պինէֆս քէնտիսինին թաարիֆ իթմիշ մէմուրինին թէթսինը պիլէ 4 սաաթ էվվէլ հուգուգը տուէլիյէ գավանինինի բայմալ իտէրէք, Թօփ աթէշինէ պաշլատը։ Պուրատա բէք ճալիպը իթինա պիր վագաա զիքր իտէլիմ։ Ինկիլիզլէր իլէ Ֆրանսըզլարըն իսքէնտէրիյէ արալըտանըլարընը մուհաքէմէ իթմէք իւզրէ թէշքիլ օլունան մահքէմէյէ մուրախխասլար կէօնտէրմէքտէն իմթինա իթտիքլէրինտէն մաաաա, թօփ աթէշի էտիլտիկտէն սօնրա Ինկիլիզ ամիրալը՝ մէրգում արալըտանըլարըն մահաքէմէ պուլունտուգլարը սէֆինէ իւզէրինէ ... պունլարըն բէք չօգու թէլէֆ օլուպ, պազըլարը տա Ֆիլորա իթմէքտէ իտիլէր։ Զաննը օլունմազ քի, ամիրալըն սէֆինէսինտէն աթըլան պու կիւլլէլէր մահքէմէ ...

Պու հալտէ Ինկիլիզ թօփլարընըն օթարաֆա տօղրու աթէշ իթմէլէրինտէ պիր մագսատ օլունմալը տըր, քի պու մագսատ պիր սըրր գալմագտատըր։

ԶԱԹԸ ՇԱՀԱՆԷՆԻՆ ԱՐԱՊԻ ԲԱՇԱ ՀԱԳԳԸՆՏԱՔԻ ՊԷՅԱՆՆԱՄԷՍԻ

Արապի բաշանըն ասի իլան օլունմասը իչին լորտ Տիւֆէրին թարաֆընտան Պապը Ալիյէ արզ օլունան Թիւրքճէ պէյաննամէ սուրէթի Ինկիլիզճէյէ թէրճէմէ օլունարագ Թայմըզ կազէթէսինին պուրատա իլէ օլտուղունտան, պիր տախի պէյաննամէի մէզքիւրը կազէթէ մէզքիւրէտէն պիթթէրճէմէ աթիյէ նագլ իտէրիզ։

Հէրքէսինճէ մալիւմ օլտուղու վէճհ իլէ զաթը Շահանէ Շէհրիյարի՝ ֆէրմանը Հիւմայունլար իլէ, Թէվճիհը խըտիվ օլան իմթիյազաթը թէվֆիգէն Մըսըր Խըտիվլիյէթինի Մէհմէտ Թէվֆիգ բաշա հազրէթլէրինէ թէվճիհ պույուրմուշլար տըր։ Մալիւմիյէթ տըր քի, Խըտիվը միւշարիլէյհ Հազրէթլէրի ուսուլը Մըսըրիյէ իտարէսինտէ հիւքիւմէթը Սէնիյէնին վէքիլը մութլագը օլմայըմ, անըն էվամիրինէ իթաաթ օլունմագ լազըմ տըր։ Էվամիրը մէզքիւրէյէ մուղայիր պիր հալ տաւի մէսուլիյէթը ազիմէ տըր։

Իմտի Արապի բաշա գավանինը մէմլէքէթ վէ մուգատտէսաթ ահքեամը սարիհասընա մուխալէֆէթլէ խարէկէթ իթմէքլէ Մըսըրտա իխթիլաֆ վէ վէզայիֆինէ սուրէթը միւհիմմէտէ թաարրուզ իթմիշ, մուհաֆազաի ասայիշ վէ մէմլէքէթի իճրաի գավանին խուսուսունտա լազըմ կէլէն պիր գարարը ալտըգ էյլէմիշ տիր։ Պունտան պաշգա Արապի՝ մէմլէքէթտէ իսթիգրարը իճրաի խուսուսունտա սիւքունէթը պօզմագ, Մըսըրտա խըտիվլիյէթի Սէնիյէնին թէսիսաթը իխլալ իթմէքլէ, Նիհայէթ հարպ ու ճիտալ իթմէքլէ ...

Պէյաննամէյի՝ Արապի բաշա պիր ասի օլարագ թէլագգի իտիլէրէք ... թէշվիգ պուլունմուշ վէ պունտան պէյանի ... Տէրվիշ բաշա, Լէսքա էֆէնտի, Պաթրի էֆէնտի հազրէթլէրինին ... Օսմանլը վէզայիֆի միւնասիպ պուլունտուղունտան ... Մուամէլէյէ վէզայիֆը մէզքիւրէ մուխալէֆէթ իթմէքլէ ... պու պէյաննամէի Հիւմայունը սատըր պույուրմուշտըր։

ՑՈՒԿՏԱՐԱ ՀԷՔԻՄԻ

ԺԹ.

ԱԹԷՇ

(1499 Նէ-Սէրէսին սէնէսի)

Աէլլոմոմ օ զէման վէ պու կիւնքի կիւնտէ պիլէ Ֆրանշ-Գօնթէ էյալէթինին Փազիր խանէլէրինտէ, սօզագ գարտըլըրըն եանընտա եէր գաթըրըն պիր կէչէլէթինին թէօշէմէսինտէ աշըլըրը պուլունան պիր թէլլէրէն պօստըրըմա էնիլիր, վէ թէմէլլէր եարըլըրըգ, թէօշէմէնին ալթընտա գալան քէմէրատէ պիր թէլլէ աշըլըր իտի։ Տէօշէմէտէքի թէլլէ տէ թամ քէմէրատէքի թէլլէյին իւզէրինէ պըրագըլըր իտի։

Իմտի միւճաւիզ նէվլինտէն օլարագ չաթընըն թավանը եըգըլըպ կէօշէքէտէ, թէօշէմէտէքի թէլլէի գարամանը իտի։ Պիր չօգ քիրէչլէր աշագա էնտիքլէրինտէ, պիրպիրինէ եօլլէ պիր չաթըլըըլար իտի քի, զանն իտէրսին պիր նէվի նարինճէ իշէյէ թէշէլի խաալ, օ թէլլէի մուհաֆազա իթմէքտէ վէ Փազաթ օ իշէյէ տէ հէնուզ եանտըրըլմաճաղ անդարիպ եըգըլմադ իւզրէ պուլունմագտա իտի։

Էկլանթին՝ հավասը բէյանէրէյ Փէնալըշըպ պօզրունուլըրդ կէթիրէն մէզքիւր պօստըրըմա սըրըտմըշ օլտուղը հալտէ, իմտատ չաղըրըյօր իտի։

Լաքին մէրգումէյէ նա՞սըլ իմտատ իտիլէճէքտի։

Ճէհէննէմ կիպի եանմագտա օլան օլ մահալէ նա՞սըլ կիրիլէճէքտի... Օ աթէֆէլէրին իչինտէն նա՞սըլ կէչիլիպ տէ եօլէ պիր հարարէթի հավասա նէֆէս ալընըպ վէրիլէճէքտի...

Էլհասըլ էկէր կէճէ զըրա գատար վարըլսա իտի պիլէ, մէրգումէ՝ Թէքպար նա՞սըլ ալընըպ սա աթէշլէրին իչինտէն սիչարը չըգարըլաճաղ տը։

Հալիզի հիչ պիր գուրթուլուշ իմտատը եօգ իտի, վէ Փազաթ վագթ կէչտիքճէ թէհլիքէ տահա զիյատէ ալըրլաշըյօր, եօլլէ եագշըմագտա իտի։

Իշթէ գաբթան՝ եըլտըրըմ կիպի սիր սիւրաթլա չըգընտըղընտա պու տէպիրլէրիմի տիւշիւնիւր իտիկէ, գարշիտա պուլունան Ռօպէր թէտբիրը...

Պու արա Էկլանթինին սէսի պիր տահա իշիտիլիյօր, հէյ՛չ պաղըրըյօր։

—Պիրատէր, պօղուլույօրըմ... պիրատէր, եօլույօրըմ... կէլ տիչօ-րըմ։ չաբուգ եէթիշ. գուրթար պէնի։

Լազիկոն նիւզլինի Թըմալըմըշտա վէ սաչլարընը եօնմագտա իտի... արանըրդ տուրուչօր իտի...

Պիրտէ պիրտէն պիրէ կէօզլէրի բարլատը, մուզաֆֆէրանէ պիր նիտա իթտի, վէ Արքիմէտէս կիպի չու քէլիմէյի թէքրար էյլէտի.

—Էօրէքա, էօրէքա (պուլտում, պուլտում,)

Գաբթան Լազիկոն պիր չարէ պուլմուշ իտի...

Ի.

ԸՍԼԱՆՄԸՇ ՏԱՔՈԹ

Լազիկոն պիր նէվի սիրէր եարմագ իչին գաբօթըրը սօլ գօլընտա սարմըշ օլմադլա, մէզքիւր գաբօթըր աչտը, չէչմէյէ գօշտը վէ օ գալըն վէ աղըր գումաշը սույուն իչինէ պաթըրտը։

Պու սըրատա Բօլ՝ Բիէ-տը-Ֆէր վէ Ժէրօմ վէ պագը տագըլար իլէ պէրապէր օրայա վարըտա իթմէքտէ իտի։

Պունլար՝ Բօյա սօգագընըն ազըլընտա սաքի խալգըրլէրինէ եըգըլըն պիր պիւնանըն եանըրդ եըգըլըրճըլարընտան կէչիկէն մէրտլեր օլտուգլարընտան, օրատա եըգըլըշըպ կէճիքմիշլէր իտի։

—Նէ՞րէտէ տիր գըզ, —պաղըրտը Բօլ՝ գաբթանա, —Նէ՞րէտէ տիր։

—Օրատա, —ճէվապ վէրտի Լազիկոն էլի իլէ եանըրըըն մէրտէզ էտէրինի կէօսթէրէրէք։

Բօլ՝ օ թարաֆա տօղրու սէյիրթտի։

—Թուլթունուզ, —տէտի Լազիկոն չիտտէթլէ, —մէրտիւմէնի գուրթարմագըըն քէնտի թէլէֆ օլաճաղ տըր։

Ժէրօմ վէ Բիէ-տը-Ֆէր՝ թէլիդանլըը գօլլարընտան թութըմուշլար վէ մուղավէմէթինի վէ պաղըրըշլարընը տինլէմէյէրէգ պըրագմայօրլար։

—Բըրագընըզ պէնի, —Թէքրար իթմէքտէ իտի հիտտէթ ու ղազապլա,— հիչ օլմազսա մէրտումէ իլէ եօլմէք իսթէրիմ։

Տազըլարտան պիրինին պիր գաբօթու պուլունմագլա, գաբթան՝ օ գաբօթու տախի գօլընտա սարտը վէ պէրապէր սույա պաթըրտը։ Էկլանթինին եաշընտա, սէսի պիր տահա իշիտիլտի վէ եալվարան պիր սէսլէ պաղըրարագ, բէնի գուրթարըն տէյորտու։

Պու սըրատա, կէճէ վագթը պուլունտուղունտան, եանըրըն պէթխէրպէնչ գըզըլ չըրաղը՝ ազըմէթլի պիր ալէվ իլէ եանըրդ, մէրտիւմէնի եանմագլա սօն տէրէճէ միւթէէսսիր իտիյորտու։

Տազըլարըն էն չէվիգլէրինտէն պիր գաչըն՝ ... տէյօրտու։

Էկլանթինը եաշլարը կէօզլէրինտէն ...

Լազիկոն իլէ գաբթանըն ...

—Ա՛հ, պէնի եաղըմ, պիրատէրիմ, —տէտի Բօլ սէսի սէսլէնտի պիր ա՜հ ու էնինլէ գարթ օլունարագ, —պէն հայաթըմընըզը գուրթարմըշ իտիմ. լաքին սիզ պօրճունուզու գիյաթէսինլէ էտա իթտինիզ...։

(Տէլ-Դ)

ֆամ վէ Թամթթուֆամը մու- թէաալլիգ մաշաքը օլմուշ տուր ։ Մամաֆիհի պիր աղ սօնրա Թամթթուֆամը մէզգիւրէ.յի ունուտարագ, հարէքաթը նահէմվարէսինտէ իսրար իթմիշ, վէ րէֆը լիվաի խուսմ խյլէմիշ տիր ։

Պինպաչիլին Արապի բաշա՛ հիւքիւմէթը Մէնիյէ նազարընտա ասի ատտ օլունմուշ տըր ։

Պու վէսիլէ իլէ, հիւքիւմէթը Մէնիյէնին՝ Խըտիվ հազրէթլէրինին նուֆուզ ու իմթիյազաթընը պազը Թութմագ էմէլ վէ գարարընտա պուլունտուղընը իլան իթմէ.ք փաթուէտէն խալի տէ.յիլ տիր ։ Հէր.քէսին պու ֆերմանը պիլիյէ իթաաթ իթմէսի իչին իշպու պէեաննամէի Հիւմայուն Թաձրիր օլունմուշ տըր ։

ԳԱԹԻԼ ՊԻՐ ՖԱՄԻԼԵԱ

(...)

Օլ արա Օպէրին տախի էճզաճըլըգ իչի բէ.ք էյի կիթմէ.յիպ սըգընթը իչինտէ պուլունտուղու, Ֆէնայրուլարըն մալիւմի օլտուղունտան, աչէագա զօրու իլէ պաշա չըգարամատըգլարը իչի, ադչէ զօրու իլէ պաշա չըգարմայա գարար վէրտիլէր ։

Իմտի Մատամ կապրիէլ Ֆէնայրու, Օպէրէ պիր իւչիւնճիւ տավէթնամէ տաշա իրսալ իտիպ, մէզգիւր տավէթնամէնին իչինտէ պէ.յան խյլէմէ.քտէ իտի քի, էկէր պիր կէճէ քէնտիսի իլէ վագթ կէչիրմէ.յէ րազը օլուր իսէ, 2000 ֆրանգ քէնտիսինէ իսթիգրազ վէրէճէ.ք տիր ։

Նիւեա Մատամ կապրիէլ, քէնտի գօճասընտան կիզլինճէ իգօնոմիա իտէրէ.ք մէզգիւր 2000 ֆրանգը բէ.յ տէր բէ.յ ճէմ իթմիշ իտի, վէ Օպէր, իկրուսէ վագթի օլտուղունտա մէզպիւր մէզպուրու քէնտիսինէ թէէտիյէ իտէճէ.ք իտի ։

Օպէր պու իւչիւնճիւ մէ.քթուպու ախզ խյլէտիյինտէ, Թավիլի պիր ճէվապնամէ եազըպ, քէնտինէ արզ օլունան Թէ.քլիֆլէրի գապուլ իթմիշ օլտուղունու, վէ պու էյիլիկի ունուդմայաճաղընը պէ.յան խյլէտի ։

Մայիսին 14ինճի բազար կիւնիւ Մատամ կապրիէլ՝ Օպէրին էճզաճը տիւքքեանընտա կիտիպ, սալը կիճէսի սաաթ 8 1/2տա Սէն Լազար չըմէնտօֆէր իսթասիօնը իթթիսալինտէ.քի Բասսաժ տիւ Հավր նամ մահալլէտէ պուլուշմագա գարար վէրտիլէր ։

Իշէր պէօյլէճէ սըրաալընա գօնտուգտան սօնրա, Մարէն Ֆէնայրունուն զիհնինի պաշգա պիր տուշիւնճէ սարտը ։

Եա գարը գօճա իքիսի իչի գըվըրամազըպ Օպէրէ զալէպէ իտէմէզլէր իսէ՝ ։ չիւնքի Օպէր, էրէ.յինճէ գումփեթի պիր տէլիգանլը իտի ։

Մարէն Ֆէնայրու, տուշիւնիպ, նիհայէթ իչի քէնտի գարընտաշընա տախի անլաթմայա վէ անըն մուավէնէթինի Թալէպ իթմէ.յէ գարար վէրտի ։

Լիւսիէն Ֆէնայրու, վագըա արա սըրա քէնտիսինի կէօրիւր իտի իսէ տէ, Մատամ կապրիէլ իլէ արասը պօզուգ օլտուղունտան, սալա էվլէրինէ կիթմէզ իտի ։

Նիհայէթ Մարէն Ֆէնայրու, գարընտաշընըն էվլէ.յինի գաղըրմայա մուվաֆֆագ օլուպ, անը քէնտի գարըսը իլէ պարըշթըրըր, վէ Շաթուտա քիրալամըշ օլտուղլարը էվին խանէտէ մայիսին 14ինճի կիւնիւ պիրլի.քտէ Թաամ խյլէմէ.յէ գարար վէրիրլէր ։

Եէմէկի մէզպուրտա, ճինայէթ գարարը տախի Լիւսիէնէ պիլտիրիլիր ։

Լիւսիէն օլ վագըթա գատար Նամուսլու պիր էօմր կէչիրմիշ օլուպ, գարըսը վէ իւչ նէֆեր տախի քիւչիւ.ք չօճուգլարը պուլունմագտա իտի ։ ֆագաթ բէ.ք կէչինէ.ք Թայիխաթը օլուպ, տայիմա գարընտաշը քէնտի իւզէրինէ հիւքմ ու թէէսիր իչլէթէպիլիրմէ.քտէ իտի ։

Լիւսիէն, պու տէհշէթլի ճինայէթ Թէրթիպինի իշիթտիյինտէ, էվվէլ էմրտէ չէ.քինէն գարշը կէլտի իսէ տէ, գարընտաշը վէ կէլինի քէնտիսինի գանդըրըպ բաշի գըլըմայա բէ.ք պէօյիւ.ք գաձմէթ չէ.քմէտիլէր ։

Մարէն Ֆէնայրու, պիր քիւրէ.ք, ուճու սիվրի պիր պըչագ, վէ պիր չէ.քիճ սաաթըն ալթը ․ քէնտի ալըր թէրթիպի, Օպէրին էօլտիւրիւլիւ աչըանէնին տէօշէմէսի ալթընտա կէօմմէ.ք իտի ․ ֆագաթ եա տէօշէմէ Թաշլարընըն բէ.ք ազըր օլուպ, էէրլէրինտէն գալդըրըլամայաճաղընտան, եախօտ գալթէն բէ.ք էս.քիմիշ օլան մէզգիւր խանէնին հէյէթի Թամիրինտէ իչին մէ.յտանա չըգմասընտան գօրգուտուղունտան, Օպէրին էօլիւսիւնիւ չայըն տիպինէ էնտիրմէ.յէ գարար վէրտի ։

Մէզգիւր ճէսէտին, սօնրատան տայըն իւզըրինէ չըգմասընը մէն իթմէ.ք իչին տախի, պիր աղ գուրշուն կաղ պօրուսու, վէ պիր տէ էլ արապասը սաաթըն ալթը, վէ անլէրի Շաթուտա կէօթիւրմիւ ։

Նիհայէթ պէտպախթ Օպէրին գաթլի իչին գարար վէրիլէն մայիս 18ինճի կիւնիւ կէլիպ էէթիշտի ։

Եէմէկի մէզպուր Համբարձում կիւնիւ իտի ։

Լիւսիէն օլ սապահըը, Բարիզտէ քէնտի գարընտաշընըն խանէսինտէ գահվէալթը իթտի ․ Մատամ կապրիէլ, իքի նէֆեր չօճուգլարընը քէնտի վալիտէսինին էվինէ կէօնտէրտի ․ վէ նիհայէթ գարը գօճա քէնտիլէրի տախի տուշարը չըգըպ, էտէմէյի տուշարտա էէյէճէ.քլէրինի վէ պու սէպտալը կէճէ էարըրճտա խանէ.յէ ավտէթ իտէճէ.քլէրինի տախի, խըզմէթճի գըզա խապէր վէրտիլէր ։

Սաաթ պիրտէ, իւչիւ պիրտէն չըմէնտօֆէրէ պինիպ Շաթույա կիթտիլէր, վէ քիրալամըշ օլտուգլարը խանէտէ հէր չէյի սըրասընա գօյտուգտան սօնրա Թէ.քրարէն Բարիզէ ավտէթ իտիւպ, 27 ֆրանգ մէսարիֆ իլէ կիւզէլ պիր Թաամ տախի իթտիլէր ։

Սաաթ 7 պուչուգտա կէլտիլէնտէ, իքի պիրատէրլէր Թէ.քրարէն Շաթույա կիթմէ.ք իւզրէ Թրէնէ պինտիլէր, ֆագաթ Մատամ կապրիէլ Ֆէնայրու, Օպէրէ վէրմիշ օլտուղու սէօզ իւզրէ սաաթ 8 պուչուգտա քէնտիսի իլէ պուլուշմագ իչին Բարիզտէ գալտը ։

Ցաշա պիր սաաթ վագթ վար իտի ․ պու վագթի նէ՞ սուրէթլէ կէչիրմէլի իտի ։

Մատամ կապրիէլ, էհլի ըրզ պիր գատընա մախսուս օլտուղու իւզրէ, պու ... պիր սաաթը քիլիսէտէ կէչիրմէ.յէ գարար վէրտի, վէ Սէն Լուի տ՛Անթէն քիլիսէսինէ կիրիպ, Օպէր իլէ պուլուշաճագ վագթինէ տէկին օրատա տիզ իւզէրինէ կէլիպ տուրտու ։

Աճապա մէրգումէ.յի չու հալտէ կէօրէնլէր, քէնտինի նէ՛ տէրէճէտէ տինտար վէ պիկիւնահ պիր կէնճ գատըն զանն իթմէ.քտէ իտիլէր ․ վէ աճապա նէ՛ աճլար չէ.քմէտիլէր ։

Մատամ կապրիէլ, քէնտի էվլէնմէսինտէն սօնրա պիր միւտէթ գատար բէ.ք տինտար պիր հալտէ պուլունմագտա իտի իսէ տէ, գօճասը օլ գատար մէշհէպի մաստարա իթմէ.քտէ իտի քի, նիհայէթ մէրգումէ տախի Պատարագա կիթմէ.քլիյի Թէրէ.ք իթմիշ, վէ եալընըզ պիր մօտա իչին եախօտ մաչուգլարընա պիր վիզիթա վէրմէ.յէ պէհանէ օլմագ իչին քիլիսէ.յէ կիթմէ.ք իւզրէ խանէտէն տըշարը չըգմագտա իտի ։

Մէրգումէ՝ խաթընթագը էվլէլիւսինտէ, եալընըզ Ֆէնայը Հազգըն քէնտի զիհնինի Թէնվիր իչէմէսինի նիյազ իչէմէ.ք իւզրէ քիլիսէ.յէ կիրմիշ օլտուղընը սէօյլէմիշ իսէ տէ, մահքէմէ հուզուրընտա, եալընըզ վագթ կէչիրմէ.ք իչին քիլիսէ.յէ մուրաճաաթ իթմիշ օլտուղունու իգրար խյլէմիշ տիր ։

Նիհայէթ սաաթ սէ.քիզ պուչուգու վուրտուգտա, Մատամ կապրիէլ, Բասսաժ տիւ Հավրա վասըլ օլտու ։

Օպէր քէնտիսինի մաձէլլի մէզպուրտա պէ.քլէմէ.քտէ իտի, վէ Մատամ կապրիէլի կէօրտիւյինտէ, «նէ՞րէ.յէ կիտէճէ.յիզ» տէ.յի սուալ խյլէտի ։

—Շաթուտա կիտէճէ.յիզ ․ օրատա պիր ուֆագ խանէ քիրալատըղըմ, պու կիճէ.յի պիրլի.քտէ օրատա կէչիրէճէ.յիզ ։

—Գօճան բէ.ք ուզագ պիր մահէլլէ կիթմիշ օլմալը տըր ։

—Էվէթ, սէվկիւլիւ Օպէրիմ, օլ պապտէ սալա մէրագ տա պուլունմամալըղըն, իշթէ պիլէէթին տախի հազըր տըր ։

Ֆիլվագը Մատամ կապրիէլ, Շաթուտա կիթմէ.ք իչին իքի ատէտ չըմէնտօֆէր պիլէթի սաթըն ալմըշ իտի ․ անճագ քէնտի պիլէթի, Թէ.քրարէն Բարիզէ ավէտէթ իչէճէ.յ պիլէթ իքէն, Օպէրէ վէրտիյի պիլէթ իսէ, եալըըզ Շաթուտա կիտէճէ.յ պիլէթ իտի ։

Զիրա քէնտիսի Թէ.քրարէն Շաթուտան ավտէթ իտէճէ.ք, ֆագաթ պէտպախթ Օպէր օրատա գալաճագ իտի ։

Մատամ կապրիէլ վէ Օպէր, Շաթուեա վասըլ օլտուլար ։

Օլ կիճէ մահթապ տախի օլմաեըպ, եալընըզ եըլտըզլարըն ըշըղը իլէ խանէ.յէ տօղրու եօլ ալմըշ պուլունտուլար ։

Իքի Թարաֆը քէնտիլէ աղաճլըղը իլէ Թէզլին գըլընմըշ օլան եօլտան, խանէնին էօնինէ վասըլ օլտուգլարընտա, Օպէրին իւզէրինէ պիր գօրգու՞ կէլտի, վէ Մատամ կապրիէլ անսըզըն սօգու պիւյիւտուր աչըղըընտա, պիչարէ ատէմ, տաըմէն իւրէրու ամմանա Թէրէտտիւտ կէօսթէրմէ.յէ պաշլատը ։

Մատամ կապրիէլ պունու կէօրտիւյինտէ, մէրգումէ.յէ էյլէնտէն Թալթըյ, «Սէվկիւլիւ Օպէրիմ, պիր վագըթ սէնի ամճէն իչինէ պիլէ սալըքըմ, սէնին հալրիլէն իչին հիչ պիր սուալ իթմէ.քսիզին, մէճպուրէն քէնտինի էօլիւմէ սալըրմայա հազըր կէօրիւնմէ.քտէ իսին ․ չիմտի իսէ, պիր սէֆիլ գուլիպէնին գարըսունտան իչէրի կիրմէ.յէ ձօրգա՞եօրմըսըն ․ ա՛հ, վագըթ վէ ինսանլար նէ՛ գատար Թէպտիլ օլուշլար տըր» տէտի ։

Պունուն իւզէրինէ, Օպէր Թէրէտտիւտտէն իւսթամ վէրտի ։

Մատամ կապրիէլ տախի, սալխանէ գարըսընտան իչէրի սիւրիւլէն քէսիլէճէ.ք գօյուն կիպի, Օպէրի, խանէնին գարըսընտան իչէրի իթտի ։

Սալունա կիրտի.քլէրինտէ, Մատամ կապրիէլ քիպրիթ գութուսունու Օպէրին էլինէ վէրիպ, քէնտիսի տախի մօմու Թութտու վէ անը եագմասը հազըրլանտըլար ։

Մարէն Ֆէնայրու, սալօնըն գափըսու արգասընտա պէ.քլէմէ.քտէ իտի, վէ Թամ Օպէրին էլինի մօմու եագըարըը սըրատա, էլինտէ պուլունան չէ.քիճի իլէ մէրգումուն պօյնունա էպէք պիր չիտտէթլէ վուրտու, պիչարէ ատէմ ... Մատամ կապրիէլին աեագլարընա գարանտը, ֆագաթ տէրհալ Ֆըրլանըպ աեագա գալգըրըլմըտա, կապրիէլին էլինտէ.քի մօմուն ըշըղը իլէ Մարէն Ֆէնայրուեու Թանըտըղը կիպի, «ա՛հ, իչիմ պիթմիշ տիր» տէ.յի պաղըրտը ։

Պունուն իւզէրինէ պօզաղ պօզաղա տէհշէթլի պիր տէօյիւշ տիւր պաշլատը ։

(Պաքիսը վար)

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

... խմբագրապետ,

Միացեալ Ընկերութեանց Ցնօրէն ժողովս բերկրութեամբ տեղեկանալով թէ Ռումանիոյ Պօթաշան քաղաքի ազգայիններէն ինքնաստ Միացեալ Ընկերութեանց 391, (երեք հարիւր իննըսուն, և մէկ) ֆրանք հանգանակուած է ձեռամբ Մեծ. Գարբիէլ էֆ. Լղաճեանի որ պաշտօն ունի յանուն Միացեալ Ընկերութեանց նուէր հաւաքել Ռումանիոյ, Պուլղարիոյ և Արևելեան Րումելիի ազգայիններէն, կը փութայ հրապարակաւ իւր յատուկ շնորհակալութիւններն յայտնել ազնիւ նուիրատուաց և յիշեալ քաղաքի համայն ազգայնոց, և մանաւանդ Արժ. Տ. Պօղոս աւագ քահանայ Ցակոբեանի, ինչպէս նաև խաչերես Կօյլաւեան ազնւական գերդաստանին որք անձնուիրաբար աշխատած են հանգանակութիւնն արդիւնաւոր ընելու համար, և որոց շնորհիւ Միացեալ Ընկերութիւնն կը յուսայ դեռ եւս նորանոր նպաստներ ընդունիլ յիշեալ քաղաքէն ։

Ներփակեալ յղելով ձեզ սոյն նուիրատուութեանց մի ցուցակն, կը խնդրեմք, ... խմբագրապետ, որ բարեհաճիք հրատարակել զայն ձեր ազգօգուտ Թերթի միջոցաւ և ընդունիլ կանխաւ մեր խորին շնորհակալեաց և յարգանաց յաւաստիքն ։

Ի դիմաց Միաց. Ընկ.
Ցնօրէն ժողովոյ

Ատենադպիր — Ատենապետ
Մ. Նուրեանեան — Գ. Աւետեան

12 Օգոստոս 1882
Կ. Պօլիս, Ղալաթիա
Կեօշէ Օղլու խան, թիւ 13

ՑՈՒՑԱԿ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆՑ
Պօթուշանի (Ռումանիա)

	Ֆրանք
Պատ. Հոգաբարձութիւն Պօթուշանի	150
Արժ. Տ. Պօղոս Աւագ քահանայ Ցակոբեան	40
Մեծ. Ալս խաչերես Կօյլաւեան	80
Ազնիւ Եղբարք Կօյլաւեան, որդիք խաչերես Կօյլաւի Մեծ. Տեառ.	100
Ցարութիւն Պուլտան Աստուր	10
Մանուկ Զօրաքեան	8
Ներսէս Ն. Կօյլաւեան	8
Գասպար Գրիգորեան	6
Խաչիկ Մանէս	6
Եղբարք Թորոսեան	5
Վարդան Բորոմիշ	4
Ս. Իսըրայէլեան	4
	391

Խըտիվիյէ վաբօր գումբանեասը Թարաֆընտան կէլէն իլան ․

Խըտիվիյէ վաբօր գումբանեասը իտարէսի՝ հաֆթատա պիր քէրրէ օլմագ իւզրէ Իսքէնտէրիէէ իլէ Բօրսաիտ պէյնինտէ պու քէրրէ պիր բօսթա վաբօրը իշլէթմէ.յէ պաշլատըղընը էհալյէ իլան իյլէր ։

Մէզգիւր բօսթա վաբօրը հէր սալը կիւնլէրի ալաֆրանկա ազշամ սաաթ 4տէ Իսքէնտէրի.յէտէն վէ հէր բէնչշէնպէ կիւնլէրի ալաֆրանկա ևինէ ադշամ սաաթ 4տէ Բօրսաիտտէն հարէ.քէթ իտէճէ.ք տիր ։ 13—1

ՄԸՍԸՐ

Պայրամ մինասէպէթիյլէ Խըտիվ հազրէթլէրի՝ մին զայիլ րէսմին օլարագ, քէնտիսինէ վիզիթա վէրէնլէրի գապուլ իթտիկինտէն, բէ.ք չօգ զէվաթըն միւշարիլէ.յհ հազրէթլէրինէ վիզիթա վէրտի.քլէրի կիպի, Ժէնէրալ Ատամ, ամիրալ Սէյմուր, վէ Ավուսթրիա ամիրալը իլէ էրքեանը հարպիյէ Խըտիվէ վիզիթա վէրմիշլէր տիր ։ Ամիրալ Սէյմուրըն միւսաատէսիյլէ Մըսըր սէֆինէլէրի Թօբ ադմիշլար տըր ։

Իսքէնտէրիյէտէն Բէնպէր Լօյտ կազէթասընա եազըլըորըրընա կէօրէ, Խըտիվին իւչ ամուտաղալտէլէրի բրէնս Հալիմ՝, բրէնս Ահմէտ վէ բրէնս Քեամիլ, վէ Մէհէմմէտ Ալի ֆամիլեասընտան տիկէր էէտի ազա՝ պիլա իսթիրազ հարէ.քէթը միլլի.յէ Թարաֆտար օլտուգլարընը պէ.յան իթմիշլէր տիր ։

Քէզա Սընդիքաթա չէ.քիլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, քէնտիսինին Լօնտրա կազէթալըրըն մուխպիրը մախսուսը օլտուղընը խուտատա իւէէ պիր Ֆրանսըզ ինկիլիզ գարագօլլարը Թարաֆընտան Թէվգիֆ օլունմուշ տըր ․ զիրա մուխպիրը մէրգում՝ ինկիլիզ մէմուրլըրի Թարաֆընտան քէնտիսինէ վէրիլէն րուխսաթնամէ մուճիպինճէ եալընըզ Իսքէնտէրիյէ չէ.հրինտէ սէրպէսթանէ տօլաշաճագ իքէն, պունըն աքսի օլարագ Տէլտէյհըն խաթթըլարընա տօղրու կիթմէ.քտէ իմիշ ։

—

Բիւզ բաշա՝ Իսքէնտէրի.յէ կիթմէզտէն էվվէլ Խըտիվին քէնտիսինի չայըրմասը հազգընտա Մարքիզ տը Տէֆէրին միւխապիրէյէ ալթ Թէքլիֆի մուլագաթը ինկար իթմիշ տիր ․

Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինին պաշվէքիլի մաքամը՝ Մըսըրա տասիլ ու ինթիզամը իատէ իթմէ.քտէն իպարէթ օլտուղունա տաիր Մ. Կլատսթօնըն պէ.յանաթ ու իֆատէսինին խալաֆնիէ էմնիյէթը Թամամ վար տըր ։ Էկէր Մ. Կլատսթօնըն գավլինէ թօլկիւչէրա, աղլիւտան աղլիւյա պիր հիմայէ.յէ մինէճէր օլաճաղտանա զիյատէ պիր հէրս ու շան բօլիթիգասը գուլլանըլ կէլէճէ.լիր քի, պու բօլիթիգա՛ հէր պիր սահիհ Մըսըրը էօլիւմինի կէօզլէմէ պիլէ մուգավէմէթ իտէճէ.ք տիր ։ Ֆիլհագիգա Էվրօբա՝ Ինկիլթէրայընըն նիյաթը հազգընտա էմին իչ հրաս իթմէ.քտէ իսէ տէ, պիր մուհարէպէի ումումիյէ.յէ սէպէպիյէթ վէրմէ.ք գօրգուսունտան պիր հըմայէ.յէ միւսաատէ իտէճէ.ք տիր ։ Արապի կէլինճէ, մէրգում ուզուն միւտտէթ մուգավէմէթէ միւգթէտիր օլմայաճագ տըր ։ Արապի՝ նիհայէթ իլէ ... ջէթ իւ.լէմի եա իսէ իթմաամ իտէճէ.ք վէ եախօտ չարչըբըգ մագլուպ օլաճագ տըր ։ Հէր հալտէ ինկիլթէրա բօլիթիգասը՝ տիկէր տէվլէթլէր Թարաֆընտան հիչ պիր ... կէօրմէ.քսիզին սալ Թարիգը միւթթաֆիգինէ տէվամ իտէճէ.ք տիր ։ Արապի ճէզասըզ գալմայաճագ տըր ։ Բաշը մէրգում՝ մէզալ ու գահրէսի օլմալըպ պիր գաչ էճնէպի խիթթէլալճըլարըն Թաձրիքաթ ու իղլալաթընա գաբըլըպ մէմլէքէԹինի խարապ իտէն պիր խալին սէրսէրինին ճէզաի սէզասընա միւսթահագ տըր ։ Մ. տը Լէսէբս՝ մուգավէմէթ իթմէ.ք Թէ.չէպպիւսաթը միւթէմատիյէսինտէ պուլունտուղընտան, քէնտիսինի հէտէֆը իսթիհզա իթմիշ տիր ․ վէ հագիգաթէն Մ. տը Լէսէբսին պու կիպի մուամէլէտէ պուլունմասընա ինկիլիզլէրին միւսաատէ իթմէ.յիպ, մէրգումը չիմտիյէ գատար Թէարրուզ իթմէլի իտի իսէ տէ, անլէրին (ինկիլիզլէրին) պէօյլէ նիհայէթ տէրէճէ պիր Թէտպիր իթթիխազ իթմէմէլէրի Մ. տը Լէսէբսին պունտան ադէմ լիւֆա իթմիշի զիգըլմէթ խոտէմաթը տէրկեաթըրըա օնա րիայէթ իլմէլէրինտէն նէշէթ իտէր ։»

—

Թէ՞ն կազէթասը պիր Իսքէնտէրիյէ մուխպիրինտէն աթիտէ.քի Թէլէկրաֆը ախզ իթմիշ տիր ․

Իսքէնտէրիյէ 16 օգոստ.—Ալտըղըմ մալիւմաթը մախսուսէ.յէ կէօրէ, Արապի բաշա՝ էէնիտէն ինկիլիզ ասքէրի վիւրուտ իթմիկինի խապէր ալընճա, ինկիլթէրրանըն քիւլլիյէթլէ պիրի.քմիշ օլան գուվվէի ասքէրիյէսինէ սուրէթը մուխասըրէտէ մուգավէմէԹէ միւգթէտիր օլամայաղընը հըս իտէրէ.ք, զահիրէն պիր միւտաֆաատա պուլունուպ, մուախխարէն էսխիհաալը Գապը Ալինին պիր մուրախխասը ինէտինէ Թէսլիմիյմէ.ք ֆիքրինի գուրմուշ իմիշ ։ Հիւքիւմէթը Մէնիյէ՝ պէօյլէճէ հուգուգը հիւքիւմրանիսի վաէթսըլյա պիր Թարաֆտան աս Թէպասը վէ տիկէր Թարաֆտան էճնէպի ասաքիրի պէ.յնինտէ իճրաի Թէվգասուլ իթմիշ տիր ։ Պու Թէէթպիր՝ Գապը Ալի Թարաֆընտան նաաիհաթ օլունմուշ վէ էվվէլճէ անըլյա գարարլաչտըրըլմըշ պիր Թէտպիր տիր ։

Գաֆըրտալըրտան ալընան սօն խապէրլէրէ կէօրէ, Արապի բաշանըն օրտուկեահընտա պիր Թագըմ աճ ասաքիր պուլունտուղընտան, օրտուկեահը մէզգիւր գարմագարըշ օլմուշ տըր ։

—

Ալէմանիա տէվլէթի էէնի իքիշա իթթիրալի Սօֆյա նամ գըրվաքը սէֆինէսինի տախի Մըսըր սուլարընա կէօնտէրմիշ տիր ։

—

Իսքէնտէրիյէտէն չէ.քիլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Իսքէնտէրիյէնին Թօբա Թութլարըն ըրբաստա Մ... նամ գըշլը Թարաֆընտան էն զիյատէ խարապ իտիլէն Մէ... Թայիֆասը խարապէլէրի ալթընտան պու քէրրէ տահա պիր խայլը նաշէլէր պուլունուպ, պունլար Թէաֆֆիւն իթմէ.քտէ իմիշլէր ։ Մէզգիւր Թագեա աէրունինտէ 70 Թօնէլաթօ պարութ վէ 200 գատար Թօբբիլ վէ եուղլէրճէ տէ գումպարալար պուլունմուշ տըր ։

Իսմիր վէ Գըրըմ վէ Ճէզայիրը-Պահրը-Սէֆիտտէն վէ Տէրսաատէթտէն պիր Թագըմ սէրսէրիլէր՝ գարըշըգլըգլարտան պիլ իսթիֆատա, եաղմայա գօյուլմագ էֆքեարը իլէ Իսքէնտէրիյէ.յէ վիւրուտ իթմէ.քտէ իսէլէր տէ, պօղըմլի մալումաթը մախսուսէ.յէ կէօրէ, ինկիլիզլէր պունլարը գարայա չըգմայա պըրագմայօր իմիշ ։

—

Սիւվէյշտէն իշար օլընտըղընա նազարէն, Սիւվէյշտէ պիր Թէրէտտէ վագը օլուպ հօլանտա խանէտանը գրալիսինէ մէնսուպ միւԹէվէֆֆա բրէնս Հանրինին էմլաքընտան պուլունան ճէսիմ պիր օթէլ իլէ պիր գաչ էմթաա մաղազալարը՝ պու քէրրէ ինկիլթէրա տէվլէթի Թարաֆընտան պիր միլիօն ինկիլիզ լիրասընա միւպաեաա օլունմուշ տըր ։

Մէզգիւր օթէլ զայէթ հավատար պիր մէվգիտէ օլտուղընտան, մուհարէպէնի հաղըրէտէ պիր խասթախանէ.յէ Թահվիլ օլընմագ իմիշ ։

ՄՈՒԹԷՖԷՐՐԻԿԱ

Բօմպայտան չէ.քիլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Իթալիա տէվլէթի՝ Թարապլուսը Ղարպա Իթալիա ասքէրի սէվգ օլունաճաղընա վէ պու պապտէ տէվլէթլէր պէ.յնինտէ մուխաապէրէ ճէրէեան իթտիյինէ տաիր ինկիլիզ կազէթալարը Թարաֆընտան նէչր օլունան պիր շայիայը րէտտէն Թէ.քզիպ խյլէմիշ տիր ։

—

Գարտան Սէլլինին Արնավուտ չօպանլար իլէ մինազաասընտա Արնավուտլարը ճէրհ իթմիշ օլմաղլա մազնուն պուլունան գարտան կրէնֆիլին իճրաի մուհաքէմէսինէ ինկիլթէրա սէֆարէթի Թարաֆընտան իթիրազ օլընտըղը հալտէ, պու քէրրէ ինկիլթէրա տէվլէթինին հուգուգ միւշավիրլէրինէ պիր միւրաճաա մուամիլէյհ գարտան կրէնֆիլին մուհաքէմէսինէ մուվաֆագաթ իյլէմիշ Լօնտրա կազէթալարընտա մէզգիւր տըր ։ (Վագթ)

—

Ինկիլթէրրանըն Պօ չէհրինտէ բէհլի վէքէլա Մ. Կլատսթօնըն հէյքէլի (արձան) րէ.քզ օլունուպ օգոստոսի 10ու քիւշատ րէսմի իճրա օլունմուշ վէ 30000 քիշի գատար հազըր պուլունարագ մէօհիւր միւհաֆըզը Լօրտ Գարլինկֆօրտ իլէ խարիճիյէ նազըրը Լօրտ Կրանվիլ պու միւնասէպէթլէ նութգ իթմիշլէր տիր ։

Բօչֆօրթ նամ ինկիլիզ սէֆինէսի հազգընտա Օսմանլը Թէլէկրաֆ Նէզարէթինէ պայը խապէրլէր կէլմիշ տիր ։ Մէզքիւր վաբօրտա, Լօնտրանըն Սիմէնս գումբանեասը Թարաֆընտան Գըրմըզը տէնիզտէ Սուաքիմ իլէ Ճիտտէ պէյնինտէ վազ օլընաճագ խաթթ տախի պուլունմագտա տըր ։ Պու վափօր տէրունինտէ Օսմանլը իտարէսի մէմուրլարընտէն Մ· Լագուան իլէ Մ· Սիմէնսին պիր չօգ մէմուրլարը պուլունտուգը հալտէ, 8 կիւն մուգատտէմ Սուէյշ գանալընտան կէչմիշ Սուաքիմէ կիթմիշ տիր ։ Էկէրչի Մըսըր վուգուաթը հասէպիյլէ խաթթը մէզքիւր Սուաքիմ լիմանընա հէնուզ վազ օլունմամըշ իսէ տէ, Բօչֆօրթ սէֆինէսի՝ Ճիտտէ Թէլէկրաֆ խաթթընը վազ իտէճէք տիր ։ Սէֆինէի մէզքիւրէ՝ Բօրսաիտէ 3 Թէլէկրաֆ մէմուրը չըգարըպ՝ պունլար՝ Ճիտտէ իլէ Սուաքիմ սէթասիօնլարընտա իճրայի մէմուրիյէթ իտէճէքլէր տիր ։

Ալտըղըմըզ մայիւմաթա կէօրէ, ինիլի գումբանեասը՝ 20 կիւնէ գատար Թարապլուս իլէ Մալթա պէյնինտէքի խաթթը վազ իտէճէք տիր ։ Հալիհա մէզքիւր գումբանիա՝ պու խաթթըն վազը իչին հիւքիւմէթ իլէ պիր մուգավէլէ ագտ էյլէմիշ տիր ։ Լօնտրատա վագը Մ· Սիմէնս գումբանեասընըն Տէրսաանէթ մէքինի իլէ ագտ օլունան պիր գօնթրաթօ մուճիպինճէ, մէզքիւր գումբանիա՝ Եէմէն, Հիճազ վէ Թարապլուսըն պաշլըճա լիման վէ շէհիրլէրի պէյնինտէ Թէսիս օլունաճագ Թէլէկրաֆ խաթթլարընը Թէքմիլէն Թէտարիք իտէճէք տիր ։

—Գատըքէօյինտէ Հաճի Ճիւ...ի աղա Թարլասընտա պիր գույու գազըլըր իքէն եէր ալթընտա քեարկիր քէմէրլի պիր եօլ պուլունտըղը վէ մուայենէ իտիլմէք իւզրէ հիւքիւմէթ Թարաֆընտան Նօգթա պէքլէթտիրիլտիկի բազար էրթէսի կիւնքի Նիւսխէմիզտէ եազըլմըշ իտի ։

Կէչէն բէնճշէնպիհ կիւնիւ Նաֆիա Նէզարէթի Թարաֆընտան Լոնճէմ բաշզայտէ Համիտ պէյ իլէ պագը Թէֆթիշ մէմուրլարը վէ բօլիս վէ արազի սահիպլէրի հազըր պուլունտուգլարը հալտէ, մէզքիւր եօլ մուայենէ օլունմուշ վէ պիր ... եօլու օլտուղու անլաշըլմըշ տըր ։

—Ցիւն կիւնէ սաաթ 3 պուչուգ րասթէլէրինտէ Իսկիւտարտա Եէնի-Մահալլէ ճիվարընտա պիր գօնագտան աթէշ չըգարագ, մէզքիւր գօնագ մունհատիմ օլարագ պաշգա պիր ... մէյտանա կէլմէմիշ տիր ։

ԻԼԱՆԱԹ

Եվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը իտարէսինտէն կէլէն իլան ։

Եվգաֆը Հիւմայուն խազինէսի ալլամընտա Թաքիմը գօնթրաթօտան իթիպարէն պիր սէնէ զարֆընտա սարֆ ու իսթիհլագ օլունաճագ քէաֆֆէի մուհիմմաթը գըրթասիյէնին իշպու աղօսթօսըն 16ընճը բազար էրթէսի կիւնիւ միւնագասասընտա պէտ օլունաճագը ճիհէթլէ, իսթէյէն Թալիպ օլան Թիւճճարըն եէվմը մէզքիւրտէն իթիպարէն պէհէր կիւն Նիւմունէլէրի իլէ պէրապէր Եվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը իտարէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր ։

11 աղօսթօս 98 — 3—3

Խազինէյի խասսէ Շահանէ ճանիպինտէն կէլէն իլան ։

Մաթպախը ամիրէնին պիր սէնէլիք իտարէսի իչին ալընաճագ սատընըն միւնագասասը իշպու աղօսթօսըն Բումինին 15ինճի բազար կիւնիւ իճրա օլունաճագընտան, իթթալըն Թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ Խազինէի Խասսէի Շահանէտէ պուլունմալարը իլան օլունուր ։

11 աղօսթօս 98 — 3—2

Պէյօղլու պիտայէթ մահքէմէսի իճրա տաիրէսինտէն կէլէն իլան ։

Գօսթի Լամպրինօ իլէ զէվճէսի Գաթինգօ գատընըն միւթէվէֆֆա Եուվան վէրէսէսի Նիգօլի Եգգատիչ իլէ Ալէսգօ գատընա 97 սէնէսի 29 Նումէրօլու իլամ միւճիպինճէ տէյնլէրի օլան մէպալիղի մայիւմէնին Թէսվիյէսի զըմնընտա Օրթաքէօյտէ ճէվիզլիք նամ մահալտէ Բիչմիշ օղլու սօգագընտա ատիգ 46 վէ ճէտիտ 44 Նումէրօլու գաթիէն միւթէվէֆֆա Եուվան էօհտէսինտէ մէրհուն օլան պիր պապ խանէ լէտէլ միւզայէտէ լիրա 100 ղրշ հիհիսապըյլա 4900 ղրուշտա Թալիպի էօհտէսինտէ Թէգարրուր էյլէտիկինտէն, Թարիխի իլանտէն իթիպարէն 31 կիւն զարֆընտա մէպալղը մէզքիւր իւզէրինէ եէւզտէ պէշ զամմը իլէ Թալիպ օլանլարըն Պէյօղլու պիտայէթ մահքէմէսի իճրա տաիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր ։

98 աղօսթօս 12

Շէհր Էմանէթինտէն կէլէն իլան

Իքինճի Տաիրէի պէլէտիյէնին մա Թէֆէրրուաթ աշճը վէ բապուճճըլըղընըն 98 սէնէսի աղօսթօս իպթիտասընտան 99 սէնէսի չուպաթը Նիհայէթինէ գատար 19 այլըղը 7000 ղրշ պէտէլ վէ չէբաթիթը մայիմէ իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, իշպու աղօսթոսուն 16ընճը բազար էրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէքինտէն, զամմ իլէ Թալիպ օլանլարըն Թէէմմիւլ ադչէսիյլէ պէրապէր Շէհր Էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի ։

98 աղօսթօս 12

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄՄ

ԷՃԶԱԽԱՆԷՐ

Պ. ՎԷ Հ. ՔԻՒՐՃԻՒԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Մուտտէթի մատիտէտէն պէրու կէրէք էճզա Թիճճարըղըլէ վէ կէրէք էճզախանէլէրին ... իլէ մէշղուլ պուլունմագ ... պիր ... օլտուղու ... ։

Պու ... Պ. վէ Հ. ՔԻՒՐՃԻՒԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ ... ։

Մէզքիւր էճզախանէ վէ տէբօզիթօմուզտա, Ֆրանսանըն, Լօնտրանըն ... ։

Պունտան մա տա ... մէզքիւր էճզախանէմիզ իւզէրինտէ ... ։

Պատէհու ... Տօգթ. ... ։

ԷԼԷՔԹՐՕ–ԹԷՐԱՊԻ

ԵԱՆԻ

ԹԷՏԱՎԻ ԷԼԷՔԹՐԻՔԻ

Էլվան մըզաճըն ամիլէթինէ խասսաթէ իթմիւք մագսատիլէ մէայնէ օլան իշպու ալաթ վէ էտվաթ իչինտէ մանիլէթ վէ ալէթլէրի օլտուղու կիբի կոլայլըգ վէ սայիրէ ալաթը տախի պուլունուր ։ Պինալէն ալէյհ ֆէնն վէ քեօմիւրիւմ վէ զամֆը ալաթը Թէնասիւլ միւսիլլը պէյնէննա Նազառիլը Թէտավի սայր օլունան սայիր խասթալըքլարընէ միւսաթէյա օլունուր վար իտէ, բազար կիւնլէրինտէն մաատա հէր կիւն սաաթ 3տէն 9ա գատար քէօբրիւ ճիվարընտա Ծաննի էճզախանէսինին իւքինճի գաթընտա պուլունան օտայի աճիզանէմէ Թէչրիֆ իթմէլէրի քէնտիլէրինէ խիտմաթ օլունուր ։

Էվլէրէ Նէտէլ ...

ՏՕՔԹԷՕՐ Կ· ՕՐՄԱՆԵԱՆ

RÁKÓCZY

ՕՖԵՆԷՐ ԲԱԳՕՑԶԻՆԻՆ

ԱՃԸ ՍՈՒ ԹԱՊԻՐ ՕԼՈՒՆԱՆ ՄՈՒԱԼԻՃԷՍԻ

Մէզքիւր սույըն Թէրթիպինէ միւքէմմէլէն 8 մէտալյա վէրիլմիշ տիր ։

Իշպու իլաճ Պուտապէշթ Միլլի Ագատէմիսի, վէ Միւնիխտէ Տօգթ. Սթօյզէֆ, Բարիզտէ Տօգ. Հարտի վէ Լօնտրատա Տօգ. Թիչպօրն Թարաֆընտան Թահլիլ (անալիզ) վէ Թահգիգ օլունմուշ տըր ։

Մէշհուր հէքիմլէր պէտէնը հազմիյէ (մարսողական գործարանք) խաստալըգլարը իլէ միտէք զօրու խաստալըգլարընը Թէտավի իթտիքլէրինտէ, պու սույու բէք չօգ գուլլանմագտա տըրլար ։ Իշպու սու՝ սիկէր պիլէճիւմլէ Թուզլու ածը սուլարտան (օ միէր) էվլա Թաասիրլիւմագ տա տըր ։

Բագօցզինին մաատէն սույու տայմա Թազէ պիր հալտէ պիլճիւմլէ էճզախանէլէր իլէ մաատէն սույու տէբօզիթօլարընտա վէ պա խուսուս Գանյիէք պիրատէրլէր, Վ. Ծաննի, Ալէքեան, Գասապեան վէ Բիւչիւքեան էճզախանէլէրտէ պուլունուր ։

Պուտա–Բէշթտէ սէվք
ՄԻԻՏԻՐԻ

ՄԿՐՏԻՉ ՎԷ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

պիրատէրլէր գումբանեասընըն Գալաթատա Բէնճշէնպիհ Բազարընտա վագը մաղազալարընտա վէ Սթամպօլտա Ֆինճանճըլար եօգուշունտա Նուսուֆեան խան գարշըսընտա վագը 22 Նումէրօլը շիւպէսինտէ սաթըլըր ·

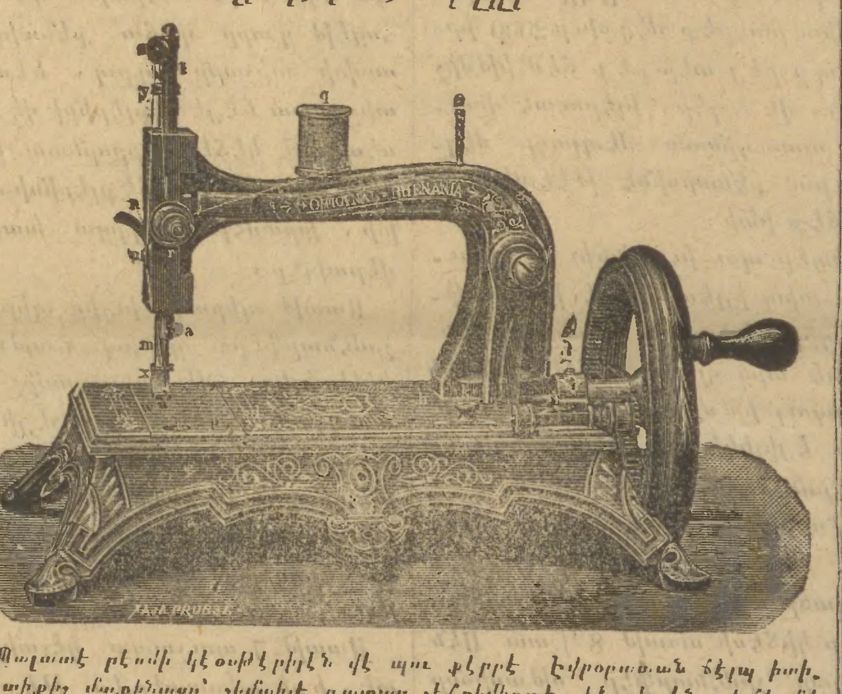

Գալատէ բէսմի կէօսթէրիլէն վէ պու քէրրէ Եվրօբատան ճէլպ իտիլէն մաքինալար՝ շիմտիյէ գատար չէքիլմիշտէ կէօրիւլէն պիլճիւմլէ մաքինալարտան հէր ճիհէթլէ Թաֆէ վէ պաշգա մաքինալարտան ... ։

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՑԱԶ ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱԵԱՆ

ԻՌՏԻՎԻՑԷ ԲՕՍԹԱ ՎԱԲՕՐԼԱՐԸ ԻՏԱՐԷՍԻ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹՏԷՆ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՑԷՅԷ ՎԷ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՑԷՏԷՆ ՏԷՐՍԱԱՏԷԹԷ

ՀԱՖԹԱՏԱ ՊԻՐ ՔԷՐՐԷ ՏՕՂՐՈՒՏԱՆ ՏՕՂՐՈՒՅԱ ԻՇԼԷՐ

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱՆ ՀԱՐԷՔԷԹԻ

Հէր ... Ձանագ Գալէ, Միտիլլի, Իզմիր վէ Բիրէյէ ... ·

ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՑԷՏԷՆ ՀԱՐԷՔԷԹԻ

Հէր ... 4 պուչուգ կիւն իճրայի ... իտէր ·

Մէ...—Բէչէյ... գաբուանըն միւվար օլտուղու ՇԱՐԳԻՑԷ վաբօրը՝ ալաֆ՝ օգոսթօսըն 30ունճու չարշէնպիհ կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա ալաֆրանկա սաաթ 5տէ հարէքէթ իտէճէք տիր ։

Եօլճու իլէ էշեա նավլունը վէ սայիր մայիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէր Սթամպօլտա Պաղչէ գաբուսընտա Աճէմ Բաշիմ քաշա խանընտա վագը չիրքէթը մէզքիւրէնին իտարէխանէսինէ միւրաճաաթ էթմէլի տիր ։

FARINE LACTÉE H. NESTLÉ

GRAND DIPLOME D'HONNEUR

MEDAILE DOR
Medaille dors
à diverse
Expositions

PARIS 1887
Certificas nombreu
des
premires
Autorités medicales

ՀԱՆՐԻ ՆԷՍԹԼԷՆԻՆ ՍԻՒՏԼԻ ՈՒՆՈՒ

Զիւյցրա ինկիլտէրինին ալէա օրտունուէն մամուլ օլուպ, քիւչիւք չօճուգլար իչիւն միւքէմմէլ պիր նաֆագա օլան Նէսթլէնին մէզքիւր սիւտլիւ ունու, սիւտսիւզ օլան վալիտէլէրին սիւտիւ եէրինէ կէչիւրէտէն պաշգա հէմ սիւտտէն քէսմէկէ վէ հէմ տէ հազմ իթմէկէ գօլայլըգ վէրիր իլաճ իտիրիր ։

Իշպու ունուն պիր չօգ հէյլէթլէրինտէն սազընըլմագ իչիւն հէր գութու իւզէրինտէ պուլունան Հանրի Նէսթլէնին իմզասընա տիգգաթ օլունմագ իգթիզա իտէր ։

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Վիէննատա Պուտա—Բէշթին պիրինճի Մաճար Գումբանեասի Օսմանիէ Թարաֆընտան Թէսիս օլունուպ, Ավուսթրիա—Մաճարիստան հիւքիւմէթի ճանիպինտէն 7357 Նումէրօլու րուխսաթնամէ իլէ րուխսաթ վէրիլէն

ՀԱՅԱԹ ՎԷ ԹԷԳԱՑԻՒՏ ԻՐԱՏԸ ՍԻԳՈՐԹԱՍԸ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ ՏԸՐ

ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆԸՆ ՆԱԳՏ ՍԷՐՄԱՅԷՍԻ

12 500 000 ՖՐԱՆԳ ՏԸՐ

Վիէննանըն հայաթ վէ Թէգայիտ իրատը սիկօրթասը գումբանիասը Թէահհիւտաթը աթիյէ իլէ մուվաֆֆագ տըր ։

1· Ագիտին (1) վէֆաթընտան սօնրա Թէէտիյէ օլունաճագ սէրմայէնին Թէէմինի,

2· Թէգայիտ իրատլարը,

3· Վէ պունըն իլէ պէրապէր ագիտին վէֆաթընտան սօնրա Թէէտիյէ օլունաճագ սէրմայէլէրին Թէէմինի,

4· Իքի գաթըլը պիր սէրմայէնին Թէէմինի քի, իշպու իքի գաթըլը տէտիյիմիգ ագիտին Թահսիսի օլունան պիր սէնէ վիւսուլինտէ պիրինճի տէֆա վէ պատէհու վուգուը վէֆաթընտա պիր իքինճի տէֆա Թէէտիյէ օլունաճագ մէպալիղ սէրմայէտէն իպարէթ տիր,

5· Չօճուգլարըն ճէհիզլէրի ավ, զըյմէթլէրի մէրգումանըն մուգարրէր օլան սինինէ վարըլ օլտուգլարընտա Թէէտիյէ օլունաճագ տըրլար ։ Բէտէրին վէֆաթը վուգուինտէ իքի (2) իւճրէթինին Թէէտիյէսի գալթ օլունըր, Չօճուղըն վէֆաթը հալինտէ, սիկուրթա օլունան մէպլաղ՝ քէնտի եախօտ սայիր հէր գանգը չախըսըն մէնֆաաթընա օլարագ Փէրազ օլունապիլիր,

6· Հայաթը մէմաթտէ Թէէմինաթ, չօճուգլար իչիւն ճէհէզ, էհէր ագիտ վէ եախօտ չօճուգ սիկուրթա սէնէտինին հուլուլինտէն էվվէլ վէֆաթ իտէր իսէ, գումբանիա բէշինէն ալմըշ օլտուղու բրիմ իւճրէթլէրինին ճիւմլէսինի իատէ իտէր ։ Պու ուսուլտա կէրէք սէրմայէլէր վէ կէրէք բրիմլէր մագթու տըր ։ Հալպու քի կիւյա գայտը հայաթ ճէմիյէթլէրի տէտէտ օլունան պաշգա գումբանեալարտա եալընըզ բրիմ իւճրէթլէրի մագթու օլուպ սէրմայէլէր պայրը մագթու տըր ։

Գումբանիամըզ պու Նէվ ուսուլ վէ Թէրքիպաթը Թարտ իթմիշ տիր ։

Սիկուրթա օլունան սէրմայէնին Թէնզիլինի գումբանիա գապուլ իթմիյինէ սինալէն, չէնտ սէնէտէն սօնրա բրիմ իւճրէթի Թէէտիյէսի Թաթիլինտէն տօլայը, Թէէտիյէ օլունան բրիմ իւճրէթլէրինին զայըպլըը մուհալ օլմագ ։

Թաֆսիլի մայիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէր սահիպի իմզայա միւրաճաաթ իթսինլէր ։

Տէրսաատէթ պանգէրլէրինտէն Մ. ԼԸՊԷ ՖԻՍ ՎԻԳԹՕՐ գումբանիայի մէզքիւրըն ումումը մայիյէսինի տէրէօհտէ իթմիշլէր տիր ։

Սթամպօլտա Աճէմ խանը ...
ԱՆՏՕՆ ԱՆԱՆԵԱՆ
Պաղչէ գաբուսընտա Ն. 13

Գումբանիայի մէզքիւրէ Բումէլի ... ...
(Բ. ԲԻՅՕՆ) ՄՕՐԻՑԻԵՕ ՖՐԱՆԳԼ
Գալաթա Սըվաճը օղլու խան Ն. 5.

Էտիրնէտէ վէքիլ Մ· Լը Տ... Շմիտէկ ·

(1) Ագիտ տէյի գումբանիայի մէզքիւր իլէ մուգավէլէ իտէնէ տէնիլիր ։
(2) Բրիմ իւճրէթի տէյի գումբանիայի մէզքիւրէ յէ վէրիլէն ագչէյէ տէնիլիր ։

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՓՕՐՍԱՍԸ	
Լօնտրա 25 Օգոստոս	
Ինկիլիզ էսհամը Ինկ. Լիր.	99- 3/4
Օսմ. էսհամը աչըլըը	11- 5/16
» » գաբանտը	11- 1/4
Իսթիգրազ 65	15- 1/2
» 69	12- 3/8
» 71	67- 3/4
» 72	22- 1/4
» 73	11- 1/8
Օսմանլը Պանգասը	19-
Մըսըր սուլ. մուքթա հըսէ	61- 5/8
» իսթիգրազը	87- 3/4
Բուսիա իսթիգրազը	82- 3/4
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-462
Բարիզ 25 Օգոստոս	
Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	82-50
» » % 5	115-50
Օսմ. էսհամը աչըլըը	11-40
» » գաբանտը	11-40
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	–
» 69	61-
» 73	57-
Բումէլի չըմէնտըֆէրի	51-75
Օսմ. Պանգասը	728-75
Գրէտի Լիօնէ	602-50
Իթալիա էսհամը	88-50
Մըսըր Ֆօնտ. մուքթա հըսէ	311-25
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-23
Վիէննա 25 Օգոստոս	
Աճիօ Ֆիօրին	–
Բումէլի չըմէնտըֆէրի	24-

ԳԱԼԱԹԱ ՓՕՐՍԱՍԸ	
Էսհ. ումմ. սիւն ագչ. գաբ.	12-18
Պու սապաղ աչըլըը	12-18
Մըսըր մուքթահըսէ. գաբ.	69-
Պու սապաղ աչըլըը	69-
Իսթիգր. 63 (մուքթօն)	–
» 65	68-
» 69 (բինար	61-50
» 72 (Պօն տիւ Թրէ.)	22-
» 73	56-
Բումէլի չըմէնտըֆէրի	51-
Ագչէ Փայիզի	9-
Րէբօր Ղրշ.	–
Հէմվալէսիզ »	15-
ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ	
Գրէտի Ժէնէրալ	6-10
Սթամպօլ պանգասը	8-75
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	5-04
Թրամվայ	3-40
ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ	
Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան Ղչ. Բր.	
Պէյազ մէճիտիյէ Փարաը	108-10
Մէթալիք »	206-
Պէշլիք »	209-20
Ալթըլըգ »	126-
Պագըր »	700-
Գայմէ	1080-
Ինկիլիզ լիրասը	110-02
Ֆրանսըզ ալթունը	88-
Բօլ	90-14
Գրէմիզ ալթունը	51-10
Գարպօն գայմէսի	9-09